

žalovaná strana zajisté nabyla vlastnictví stromů již oddělením, t. j. pokácením jich, co by byla provedla sama jako kupitelka stromů ještě stojících, ovšem jen tehdy, kdyby vlastníkem pozemku byl zůstal původní prodávatel dříví, Štěpán B. Tento poměr změnil se převodem vlastnictví pozemku na žalobce, čímž zanikl vůči němu obligační nárok žalované firmy, ježto nebyl převzat nabyvatelem pozemku. Vzhledem ke zjištění nižších soudů nelze totiž vytýkati žalobci obmyslnost, jež by u něho zajisté byla, kdyby byl v čas koupě věděl o onom nároku žalované firmy. Žalobce však zvěděl o něm teprve po koupi, třebaže ještě před knihovním vkladem vlastnického práva, jenž byl pouze důsledkem kupní smlouvy, sjednané bezelstně na straně žalobcově. Tím zanikl nárok žalované firmy z obmýtní smlouvy sjednané se Štěpánem B-em. Žalovaná přivlastnila si přes to stromy, pokácevši je, učinila však tak neprávem; této skutečnosti odpovídá změněná žalobní prosba, domáhající se náhrady škody za odvezené dříví, a byl proto právem uznán žalobní nárok jako důvodný. Žalovaná strana nemůže se dovolávat ani ochrany bezelstné držby, ježto nebyla držitelem dříví ani jako kupitelka neoddělených ještě stromů ani jako pachtérka pozemků. Tím méně byla bezelstnou držitelkou, když pozemek přešel z rukou prodávatelských do rukou žalobce, jenž nebyl vázán smlouvou mezi oním a žalovanou, o níž v čas smlouvy nevěděl. Tvrzení žalované firmy, že i po knihovním vkladu vlastnického práva nebránil jí žalobce u výkonu práva, odporuje skutkovým zjištěním. Žalovaná firma nenabyla koupí neodděleného ještě dříví věcného práva k němu, nýbrž pouze obligačního nároku k němu pro případ jeho oddělení od pozemku. Do této doby byl vlastníkem stromů vlastník pozemku, mohl tudíž vlastnictví převést na jiného a to vlastnictví neomezené věcným právem, a žalobce nabyt neomezeného vlastnictví (§ 442 obč. zák.).

Čís. 4016.

Účinnost vyrovnání vztahuje se k útratám za všechny výkony, které spadají časově před zavedení vyrovnacího řízení, bez ohledu na to, zda byly již určeny či dokonce присouzeny, a zda jde o útraty soudního zakročení či mimosoudního jednání.

(Rozh. ze dne 25. června 1924, Rv I 809/24.)

Rozsudkem ze dne 25. května 1923 byla žalující firma odsouzena, zaplatiti žalované 106.779 Kč a útraty sporu 15.784 Kč 50.h s výhradou rozsudečného a znalečného. Usnesením ze dne 8. března 1923 zavedeno bylo proti žalující firmě řízení vyrovnávací, dne 23. června 1923 bylo docíleno potřebné většiny pro vyrovnání a byla přijata vyrovnací kvota 40%, načež usnesením ze dne 29. srpna 1923 bylo vyrovnání potvrzeno krajským soudem, usnesení to stalo se právoplatným, vyrovnací řízení bylo usnesením ze dne 29. září prohlášeno za skončené. V listopadu 1923 byla žalované povolena exekuce pro útraty sporu 15.784 Kč 50 h. V žalobě o zrušení exekuce tvrdila žalující firma, že se tu jedná o spor z roku 1921, že veškeré útraty vznikly před řízením vyrovnávacím až

na nepatrnou část útrat, která vznikla za řízení vyrovnávacího při stání dne 25. května 1923, že proto podléhají podle ustanovení Šu 24 vyrovnávacího řádu vyrovnávacímu řízení a že může býti žádáno jen 40% útrat a to ještě jen podle lhůt, vyrovnáním přijatých a schválených, jež dosud neplynuly. Procesní soud první stolice prohlásil exekuci ohledně 14.122 Kč 80 h nepřipustnou. Odvolací soud k odvolání žalované rozsudek potvrdil. Důvody: Vyrovnávací řád ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. stanoví v Šu 24, že příslušenství pohledávky, pokud vzniklo před zavedením řízení vyrovnacího, náleží stejně pořadí jako pohledávce samé. Otázka, v jaké míře vznikly útraty sporu, jenž před zavedením řízení vyrovnacího již zahájen byl, zodpověděti se dá snadno dle ustanovení Šu 40 c. ř. s., neboť praví se tu, že strana každá má nejprve útraty vedením sporu způsobené sama ze svého zapraviti, i nemůže býti pochybno, že vynaložené útraty až do doby zavedení řízení vyrovnacího jsou zajisté již příslušenstvím sporné pohledávky, ač o nich dosud tak jako o pohledávce rozhodnuto nebylo, a sice právě tak jako eventuelní úroky neb úroky z prodlení, byť i ještě rozhodnuto nebylo, zda strana oprávněna jest je požadovati od protistrany a v jaké výši. Z druhé věty Šu 40 c. ř. s. plyne, že nárok na náhradu útrat posuzovati se má dle ustanovení Šu 41 a dalších c. ř. s. Nárok na náhradu vzniká tedy, jakmile byly útraty způsobeny, ale o tom, je-li nárok tento po právu, a v jaké výši přísluší, má teprve dle ustanovení §§ 41 a dalších rozhodováno býti, ať již rozsudkem nebo usnesením. Nelze však dovozovati, že nárok na náhradu útrat vznikl teprve rozsudkem či usnesením, neboť takovým rozhodnutím bylo pouze o jeho oprávněnosti a výši rozhodováno, eventuelně exekuční titul zřízen. Správně první soud rozlišoval mezi útratami, jež vzešly před zavedením řízení vyrovnacího a mezi oněmi, jež později vyvolány byly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání vytýká rozsudku druhé stolice nesprávné právní posouzení věci pro mylné řešení otázky, kdy vzniká nárok na náhradu soudních útrat. Než o tuto otázku tu nejde. V Šu 24 vyr. ř. jest stanoveno, že totéž pořadí jako pohledávce samé, náleží vedlejším poplatkům a příslušenství, v které zákon zahrnuje zřejmě také soudní útraty, potud, pokud vznikly před zavedením vyrovnávacího řízení. Nečiní tudíž vyrovnávací řád účinnost vyrovnání pro útraty závislou na tom, kdy vznikl nárok na náhradu útrat, nýbrž kdy vznikly útraty samy. Útraty vznikají zajisté prováděním výkonu, který jimi má býti odměněn, a současně s ním. Vztahuje se tedy účinnost vyrovnání k útratám za všechny výkony, které časově spadají před zavedením vyrovnávacího řízení. Zda tyto útraty v tu dobu byly již určeny nebo dokonce již přisouzeny, zda jde o útraty soudního zakročení či mimosoudního jednání, jest lhostejno, neboť zákon v tomto směru nerozeznává. Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska, nelze odvolacímu soudu vytýkati nesprávné právní posouzení věci, když schválil právní názor první stolice, že útraty za úkony, vykonané do 23. ledna 1923, vznikly před zahájením vyrovnávacího řízení, totiž před

8. březnem 1923, a útraty za úkony, vykonané ode dne 26. května 1923 vznikly po jeho zahájení, třebaže vesměs byly pravoplatně ustanoveny a přisouzeny až 26. června 1923, že se tudíž vyrovnání vztahuje také k oněm útratám z doby do 23. ledna 1923 a že proto exekuce, povolená pro jejich vydobytí před splatností podle vyrovnání, jest nepřipustna.

Čís. 4017.

Jest změnou ve smyslu §u 828 obč. zák., zasahuje-li jeden společník užíváním společné nemovitosti do právní sféry ostatních společníků. Druhému společníku jest volno brániti se tomu žalobou záporní.

(Rozh. ze dne 25. června 1924, Rv I 890/24.)

Vila čp. 8 v P. náležela spoluvlastnický třemi čtvrtinami žalobci, jednou čtvrtinou žalovanému a byla obývána žalovaným. Žalobě, by žalovaný byl uznán povinným vilu vykliditi a odevzdati žalobci, bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Mylným jest právní názor odvolatelův, že žalobce, který není výhradním vlastníkem vily čp. 8 v P., nemůže se domáhati proti spoluvlastníku, jemuž náleží $\frac{1}{4}$ vily, vyklizení jejích místností a že žaloba taková jest možna vzhledem k ustanovení §u 369, 366 obč. zák. jen proti osobě, která není spoluvlastníkem. V zákoně tento právní náhled opory nemá. První soudce, zjistiv, že vila čp. 8 v P. náleží žalobci $\frac{3}{4}$ a žalovanému $\frac{1}{4}$ do vlastnictví, že není nikomu pronajata a že vyhrazena byla k používání pro vlastníka velkostatku P., že žalovaný užíval výhradně celé této vily a že vila nebyla žalovanému ani žalobcem ani právními předchůdci pronajata, ani že s ním nebylo ujednáno, že může žalovaný této vily sám dále používat, právem vzhledem k ustanovení §u 361 a 828 obč. zák. žalobě vyhověl. Dle těchto zákonných ustanovení plyne z pojmu společného vlastnictví, že každý podílník má dle objemu svého podílu stejné právo na každou jednotlivou část společného předmětu. Pokud jsou společníci shodni, jsou oprávněni s věcí společnou nakládati dle své libosti (§ 828 obč. zák.), neshodují-li se, nemůže žádný z nich předsevzít se společnou věcí změnu, kterou by byl zasažen podíl druhého. Ve věcech řádné správy a užívání kmenového majetku rozhoduje dle §u 833 obč. zák. většina dle poměru podílů tak, že žalobce jako vlastník $\frac{3}{4}$ velkostatku o způsobu užívání vily může sám rozhodovati. Správně dovodil první soudce, že slovem »změna« v §u 828 obč. zák. sluší rozuměti změnu jakoukoliv, tedy i užívání, kterým se zasahuje do právní sféry společníků ostatních. Když žalovaný béze svolení spoluvlastníka užívá fysicky jednotlivé části společného majetku, jedná se vlastně o svémocné fysické rozdělení, tudíž o změnu podle §u 828 obč. zák. Netřeba se tedy ani opírat o ustanovení §u 833 obč. zák., ježto nejde o způsob správy, nýbrž o otázku, zda je fysické užívání vily žalovaným bezprávné. Nelze souhlasiti s názorem žalovaného, že žalobce mohl by se žalobou domáhati jedině uznání, že žalovaný jest povinen připustiti žalobce, by sporné vily bydlením spolužíval, anebo naléhati na rozdělení společné věci veřejnou